

Kêu gọi hành động

CÁI NHÌN của giới trẻ về biến đổi khí hậu

A call for action: Young People's Views on Climate Change - Vietnam

Lời mở đầu

"Các nhà lãnh đạo của các nước có thể hợp tác với nhau, tìm ra giải pháp tốt nhất cho hành tinh xanh của chúng ta" là thông điệp chính mà thanh thiếu niên Việt Nam muốn gửi đến lãnh đạo các nước tham dự Hội nghị Thượng đỉnh về biến đổi khí hậu COP15 tại Copenhagen tháng 12 năm 2009.

Các thông điệp trong cuốn sách này còn hướng tới các nhà hoạch định chính sách và cộng đồng cả ở Việt Nam và toàn thế giới kêu gọi chúng ta cùng có hành động thiết thực để giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu.

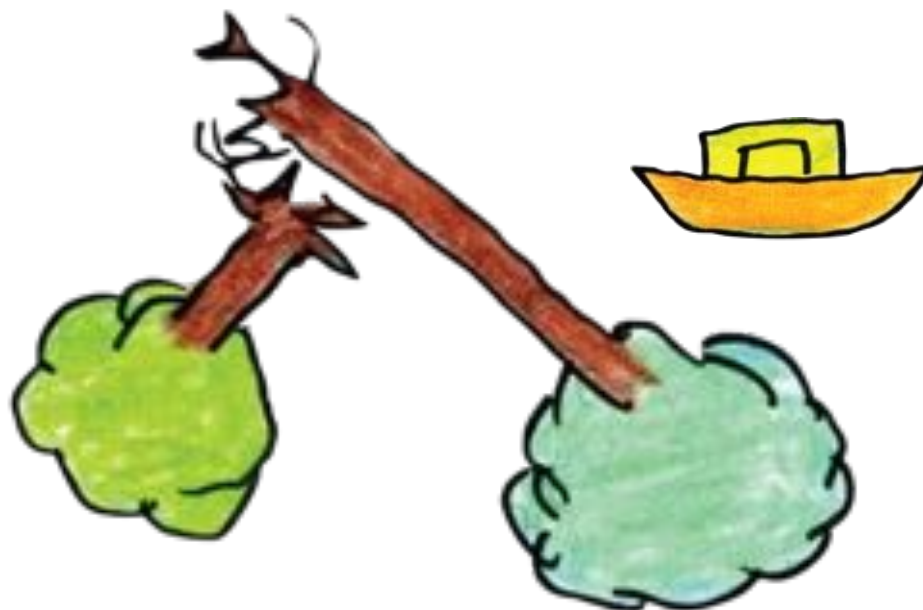
Cuốn sách này là trích dẫn rất nhỏ từ bộ tư liệu khổng lồ gồm 20.000 bài thi "Tìm hiểu về Biến đổi khí hậu cho học sinh và sinh viên" trên toàn quốc. Oxfam phối hợp với tổ chức Cứu trợ trẻ em và Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức cuộc thi, một trong các hoạt động của chiến dịch truyền thông nâng cao nhận thức về biến đổi khí hậu cho thanh thiếu niên Việt Nam.

Foreword

"World leaders all over the world can work together to find the best solutions for our green globe in the UN summit on climate change this coming December" is the key message that young people in Vietnam wish to say to the Heads of State joining COP15 in Copenhagen in December 2009.

The messages are aimed at policymakers and the community in Vietnam and all over the world, calling us to act to reduce climate change impacts.

This booklet contains a small selection from 20,000 entries in the "Climate is changing so is our life" competition for students nationwide. In collaboration with the Ministry of Education and Training and Save the Children, Oxfam organised this competition as part of the Climate change awareness raising campaign for youth in Vietnam.

Thư gửi nguyên thủ các nước tham gia Hội nghị thượng đỉnh của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu

Hà Nội ngày 22 tháng 10 năm 2009

Kính gửi các nhà lãnh đạo trên thế giới!

Thưa các ngài, cháu là một học sinh THPT ở đất nước Việt Nam nhỏ bé. Một học sinh THPT chưa đầy 18 tuổi, chưa đủ tuổi trưởng thành đâu có đủ tư cách viết thư cho những nhà lãnh đạo cao quý với nhiều công việc quan trọng phải giải quyết. Nhưng với tư cách là một người chủ tương lai của riêng đất nước Việt Nam, và là một công dân toàn cầu nói chung, cháu nghĩ vấn đề cháu sẽ đề cập tới đây đủ khiến các ngài phải suy nghĩ về sự quan trọng và cần thiết của nó.

Vấn đề mà cháu đề cập tới trong bức thư này là sự biến đổi khí hậu toàn cầu. Một vấn đề cấp bách và cần sự tham gia hành động của tất cả các quốc gia trên thế giới.

Thưa các ngài!

Biến đổi khí hậu toàn cầu đã tác động rất lớn đến nhiều quốc gia, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống và sản xuất của người dân, đặc biệt là những người nghèo ở các quốc gia đang phát triển, trong đó có Việt Nam - quê hương cháu.

Việt Nam là một trong những quốc gia chịu ảnh hưởng nhiều nhất từ biến đổi khí hậu toàn cầu (báo cáo của Ủy ban liên chính phủ về biến đổi khí hậu IPCC). Và để minh chứng cho điều đó là các hiện tượng thời tiết bất thường, các thiên tai với cường độ mạnh xảy ra liên tiếp trong nhiều năm gần đây.

Tiêu biểu là cơn bão số 9 đổ bộ vào miền Trung Việt Nam cuối tháng 9 năm 2009 vừa qua. Bão số 9 được đánh giá là cơn bão mạnh nhất trong lịch sử 45 năm qua tại Việt Nam với nhiều tổn thất về người và của. 162 người chết và thiệt hại 14,3 ngàn tỉ đồng là những con số kinh khủng nói về thiệt hại mà cơn bão kinh hoàng đó gây ra đối với khúc ruột miền Trung Việt Nam, với đất nước Việt Nam nhỏ bé.

...Đối với một đất nước nông nghiệp như Việt Nam; khi cả cơ ngơi, nguồn sống của người dân trông vào từng vụ hoa màu, vào vườn cây công nghiệp. Bỗng chốc chúng biến thành một biển nước mênh mông, dũ dội, cuộn chảy, cuốn theo cả công sức, tiền của của người dân; biết bao giờ họ mới lại gây dựng được. Cuộc sống nghèo khó nay lại càng khốn khó, túng thiếu hơn do bão lũ.

Bão lũ qua, để lại những mảnh đời bất hạnh, trôi nổi; mà chỉ cần nghe những tiếng nấc nghẹn ngào, những gương mặt hốc hác, quần quai sau bao ngày chống chọi với thiên tai khốc liệt cũng khiến mọi trái tim xót xa, đau đớn.

Đó là bốn em nhỏ mồ côi cha mẹ ở xã Tam Anh Bắc, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam (một trong những tỉnh chịu thiệt hại nặng nề từ cơn bão số 9). Bố mẹ các em ra đi khi đang gắng sức gia cố đằm tằm chống bão. Bỏ lại căn nhà đơn sơ với bốn đứa con thơ côi cút, không nơi nương tựa... Những ánh mắt ngơ ngác, hoang mang của em gái út chưa đầy ba tuổi. Đôi mắt nặng trĩu như muốn sụp xuống của người chị gái lớn. Ánh mắt hoang

mang, như không tin vào sự thật khủng khiếp của người anh cả. Mọi người đều cầu mong đây chỉ là một giấc mơ!

...Không chỉ có cơn bão số 9 mà còn nhiều hiện tượng thời tiết bất thường khác liên tục xảy ra tại Việt Nam trong nhiều năm gần đây, gây ảnh hưởng đến đời sống và sản xuất của người dân. Và nguyên nhân của các hiện tượng thời tiết bất thường đó là biến đổi khí hậu toàn cầu.

Thưa các nhà lãnh đạo trên thế giới!

Không chỉ có riêng đất nước Việt Nam nhỏ bé, quê hương cháu chịu ảnh hưởng từ biến đổi khí hậu toàn cầu. Tất cả các quốc gia đều có thể trở thành nạn nhân của hiện tượng này. Trái đất ngày càng nóng lên mang theo nhiều tác hại, đe dọa cuộc sống của con người. Và việc mà chúng ta cần làm là tìm ra giải pháp cho vấn đề này. Biến đổi khí hậu toàn cầu không chỉ là vấn đề của một quốc gia, đất nước mà là vấn đề của toàn nhân loại. Cháu hi vọng rằng, trong hội nghị thượng đỉnh của Liên Hợp Quốc về vấn đề biến đổi khí hậu sẽ được tổ chức vào tháng 12 tới đây; các nhà lãnh đạo của các nước có thể hợp tác với nhau, tìm ra giải pháp tốt nhất cho hành tinh xanh của chúng ta.

Kính thư
Cháu Hà Tú Anh
16 tuổi, Hà Nội

Ha Noi, 22 October 2009

Dear Sirs

I'm an upper secondary school pupil in Vietnam. Being a student who is not yet 18, I'm probably not old enough to write a letter to you noble leaders who are so busy with many important matters. However as a future owner of my country, Vietnam in particular, and a global citizen in general, I want to bring up a matter that is so important and essential that it requires your consideration.

It is global climate change, an urgent problem which demands the active participation of all nations in the world.

Sirs,

Climate change has caused huge impacts on many countries in the world, affecting lives and livelihoods of people, especially poor people in developing countries including Vietnam, my fatherland. The increased, unpredictable and severe weather events that happened in the last few years are the obvious evidence.

Typhoon Ketsana that struck Central Vietnam in September was a remarkable example. This typhoon was the fiercest one in the last 45 years causing heavy damages: 162 deaths, 14.3 thousand billion Vietnam dong (appr USD80b) of economic losses to Central provinves in my beloved Vietnam.

...For an agricultural country like Vietnam, people's assets and livelihoods depend much on the harvest of each crop and industrial tree gardens. Suddenly all labour, investment and hopes were swept away by a giant sea of floodwater. How will they and how long will it take for them to recover? Their already difficult lives are made worse due to floods and storms.

Each disaster ends, leaving so many unhappy and insecure lives. One could not help sharing the pain and feeling regretful, hearing the sobs, looking at the gaunt faces after long days fighting against severe disasters.

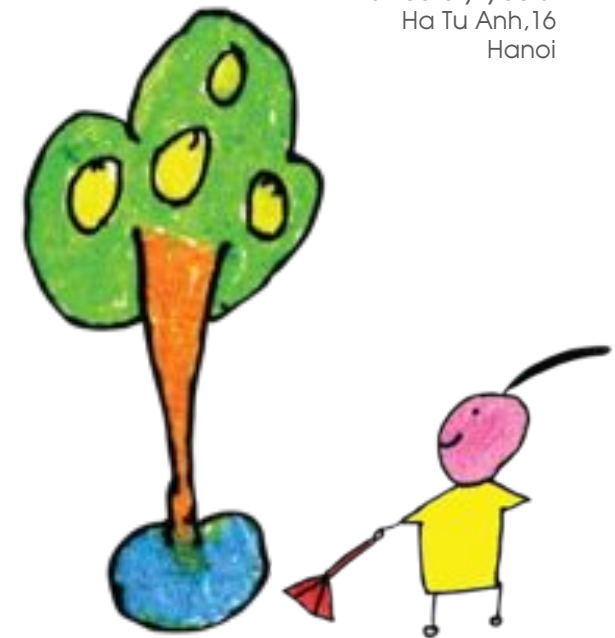
There are four little orphans at Tam Anh Bac commune, Nui Thanh district, Quang Nam province (one of the provinces most damaged by Ketsana). Their parents passed away while they were trying to protect the prawn farms from the typhoon, leaving their four children homeless, orphaned. Bewildered eyes of the youngest sister who is not even three, the heavy eyes of the eldest sisters, the dazed eyes of the eldest brother as if he did not believe the harsh reality. They all wished what had happened was only a nightmare.

There has not only been typhoon Ketsana but also other abnormal weather phenomena happening in Vietnam in recent years that have bad affects on people and production. And the reason for those phenomena is global climate change.

Sirs,

Climate change has been affecting not only our beloved country. All other countries are the victims of it. The earth is getting hotter and hotter, which brings so many bad impacts and threatens human life. And what we have to do now is find solutions to this problem. Climate change is not only the problem of one country but also the problem of all human beings. I hope that world leaders all over the world will work together to find the best solutions for our green globe in the UN submit on climate change this coming December.

Sincerely yours,
Ha Tu Anh, 16
Hanoi

Ảnh hưởng của **BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU**
Climate Change Impacts

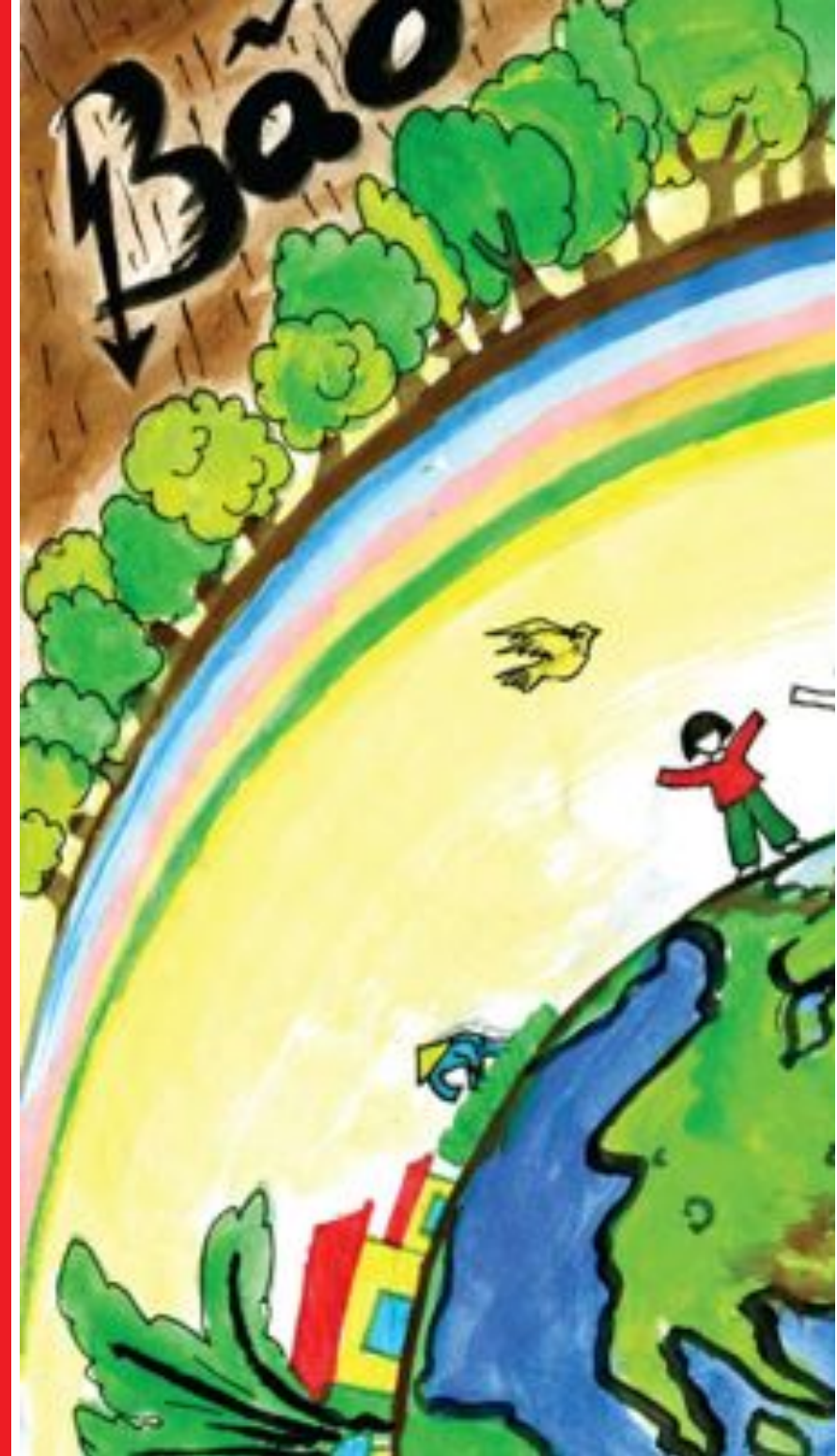

Ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đã làm cho nhân dân ta phải chịu nhiều thiệt hại rất lớn. Bão làm cho người dân quê cháu cũng như ở nhiều nơi khác vô cùng khổ sở. Về tài sản, mùa màng tổn thất rất lớn. Nước tràn vào nhà, nước ngập ruộng đồng. Khi bão ập về, người dân quê cháu lo sợ... Nhiều trường học ở quê cháu phải đóng cửa để tránh bão. Rồi vài tháng sau, cảnh hạn hán đau lòng lại quay trở về. Người dân quê cháu thiếu nước sạch để dùng, sinh hoạt thường ngày rất khó khăn, ruộng đồng nứt nẻ, mùa màng thất bát.

Nguyễn Minh Trí, 9 tuổi
Trường tiểu học Thuận Thành, Long Mỹ, Tỉnh Hậu Giang

Climate change is causing severe impacts for the people in my country. Typhoons make the lives of villagers in my hometown and other areas miserable. Typhoons come, people in my hometown worry, there are big losses of possessions and crops. Water floods houses and farmlands... Many schools have to close. A few months later, drought returns. People in my hometown don't have enough water for daily usage, daily life becomes more difficult. Farmlands dry out, crops fail.

Nguyen Minh Trí, 9
Thuan Thanh Primary School, Long My, Hậu Giang Province

Mùa mưa năm nay đã đến sớm hơn so với mọi năm. Tất cả ruộng lúa đều bị ngập úng trong nước dù người dân đành đứng nhìn và rơi nước mắt khi bao nhiêu hy vọng bây giờ đã tan biến thành nước.

Phan Thị Kim Phụng, 14 tuổi
THCS Lê Văn Thới, Gò Dầu, Tỉnh Tây Ninh

The rainy season arrived early this year. All rice paddies were flooded, people could do nothing except stand there with tears in their eyes staring at their crops being destroyed under the water.

Phan Thi Kim Phung, 14
Le Van Thoi Lower Secondary School, Go Dau, Tay Ninh Province

Trần Thùy Linh, 15 tuổi
Lớp 10A1, Trường THPT số 1 Bát Xát, Lào Cai

Chỉ trong vòng 3 tháng mà đã có 5 cơn bão với cường độ mạnh đổ bộ vào đất liền và diễn biến của nó cũng khá phức tạp. Các đài khí tượng thủy văn cũng chóng mặt theo về đường đi của bão. Những kinh nghiệm dân gian về mùa bão lũ không còn đúng nữa.

Hồ Thị Mỹ Hạnh, 22 tuổi
Xã Duy Phước, Huyện Duy Xuyên, Tỉnh Quảng Nam

Phạm Thị Thanh, 12 tuổi
Lớp 7C

Five severe and unpredictable typhoons struck within the last three months. The hydro-meteorology staff felt dizzy trying to follow the typhoon tracks. The indigenous built up for generations about typhoon and flood seasons can no longer be applied...

Ho Thi My Hanh, 22
Duy Phuoc Commune, Duy Xuyen Ditric, Quang Nam Province

Trong vòng 100 năm qua chưa từng có cơn bão nào có sức tàn phá mãnh liệt đến thế xuất hiện tại thành phố Vũng Tàu xinh đẹp này. Là một học sinh đang sinh hoạt và học tập ngay tại thời điểm xảy ra cơn bão tôi thật sự rất hoảng sợ và đau lòng... Ngôi trường cấp ba tôi theo học đó bị sập hai khu nhà toàn bộ cây cổ thụ trong khu vườn bị bật gốc. Gia đình tôi bị sập một ngôi nhà cấp bốn và bố tôi bị thương nặng ở đầu...

Nguyễn Thị Thu Hằng, 18 tuổi
Phường 15, Quận 11, Vũng Tàu

There had never been such a destructive typhoon within the last 100 years as happened in my pretty Vung Tau city. As a student living and studying there when the typhoon struck, I was terrified and worried... Two buildings in our school collapsed and the trees in the yard fell down. Part of our bungalow collapsed wounding my dad's head...

Nguyen Thi Thu Hang, 18
Ward 15, District 11, Vung Tau City

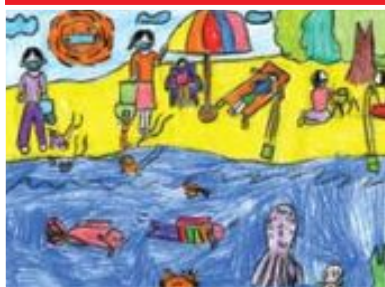
Thái Hoàng Ngân, 12 tuổi
Lớp 7A2, Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Huyện Hoài Ân, Tỉnh Bình Định

Trong vài ba thập kỷ trở lại đây, khi người dân địa phương cảm nhận được nhiệt độ có sự nóng lên so với tình hình trước đó, thì cuộc sống của bà con bắt đầu có những xáo trộn. Đến nay, đã có ba, bốn lớp nhà với hàng trăm hộ dân sống dọc trên bờ biển phải di dời để tránh những cơn phẫn nộ của biển cả từ ngoài khơi ập vào.

Khi nhóm chúng tôi đến thực địa đã được nhiều người dân và chính quyền xã kể lại những chuyện thật kinh hoàng như vào đêm 22/05/2009, chỉ sau một trận mưa lớn do ảnh hưởng của áp thấp nhiệt đới, ngôi nhà của vợ chồng anh Vạn - chị Thanh (thôn Lý Hòa) đã ngã nhào xuống biển, may mà chị Thanh kịp bế con nhỏ chạy thoát thân ra ngoài trước đó trong gang tấc; các tuyến đường trong thôn bị cô lập hoàn toàn; hàng chục ngôi nhà khác chênh vênh bên mép sóng, chỉ cần sóng biển tăng thêm một cung bậc giận dữ thì chắc chắn sẽ là thảm họa. Cũng kể từ ngày "cơn giận dữ" của biển cả nuốt chửng ngôi nhà anh Vạn thì con đường trước nhà anh cũng bị cuốn trôi, hàng chục hộ gia đình khác trong xóm cũng mất lối đi, những hộ gia đình sống gần đó như nhà chị Oanh, anh Bảy phải di dời đi nơi khác ở, một số hộ còn lại đang đứng trước nguy cơ sẽ mất nhà, mất nơi cư trú...

Nguyễn Tiến Thắng, 21; Long Quang Vinh, 24; Vy Viết Trần, 22; Lương Thiện Giang, 22
Trường ĐH Quy Nhơn, Tỉnh Bình Định

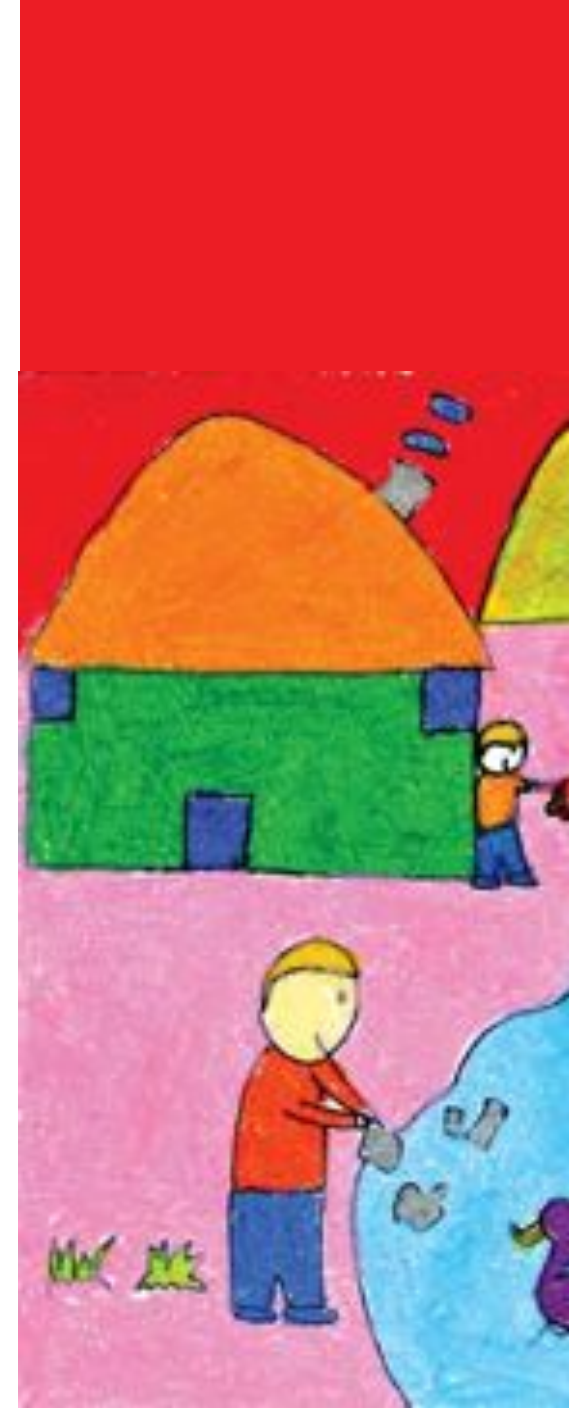
Nguyễn Ngọc Đan Trinh, 8 tuổi
Lớp 3B, Trường Tiểu học Thạnh Phú

Đặng Nhật Hào
Trường THCS Trần Hưng Đạo, Biên Hòa, Đồng Nai

Nguyễn Thị Cẩm Tiên, 12 tuổi
Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Huyện Hoài Ân, Tỉnh Bình Định

Hữu Phát Huy, 8 tuổi
Lớp 3D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

*I*n the recent three decades, as the people in this area felt the increase in temperatures their lives started to become chaotic. There have been three or four rows of houses along the coast have had to relocate to avoid the rages of the sea.

*T*he villagers and local officials told our group the shocking events that happened on the 22 May 2009. After the heavy rain followed the tropical low pressure, the family home of Thanh and her husband Van in Ly Hoa village collapsed into the sea. Luckily Thanh managed to grab her child and run off seconds before it happened. The roads linking the village became isolated; dozens of other houses were forced to the edge of the tides, any bigger waves could cause catastrophe. Also from that day when the angry ocean shallowed Thanh and Van's house, the paths to their house and other houses in the villages also disappeared. Their neighbours Oanh and Bay had to move, others faced the risk of losing their homes, unsure of where to relocate to...

Nguyen Tien Thang, 21; Long Quang Vinh, 24; Vy Viet Tran, 22; Luong Thien Giang, 22
Quy Nhon University, Binh Dinh Province

*B*ọn em phải xắn quần lên cao để tránh làm bẩn quần áo khi vào lớp, trong khi vào đến lớp rồi thì không có ai mà không ướt cả, còn dép tụi em mang trong chân thì tằm bần. Vào lớp thì lớp cũng sạch hơn ngoài đường một chút thôi làm cho buổi học thiếu thoải mái và tự tin.

Trần Thị Trinh, 13 tuổi
Trường THCS Ngô Quyền, Tỉnh Biên, Tỉnh An Giang

We had to roll up our trousers high so they would not get dirty. When we reached class, no one was dry, and our shoes were soaked in mud. The class was a little bit cleaner than outside but we all felt uncomfortable sitting through the lesson.

Tran Thi Trinh, 13
Ngo Quyen Lower Secondary, Tinh Bien, Tinh An Giang

Lê Thị Hồng Nhung
Lớp 5/2, Trường Tiểu học Hòa Khánh, Thị xã Sa Đéc, Tỉnh Đồng Tháp

Nguyễn Hoàng Thiện, 10 tuổi
Trường Tiểu học Ngã Bảy 1, Thị xã Ngã Bảy, Tỉnh Hậu Giang

Phùng Văn Vương, 12 tuổi
Lớp 7A4, Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Hoài An, Tỉnh Bình Định

Ứng phó trong **THIÊN TAI**
Adapting to Disasters

Bao cát như ghì chặt xuống đôi vai ướt đẫm mưa hay là những giọt mồ hôi mặn chát của bác Châu. Bỗng chốc gió rít lên từng cơn đẩy bác về phía sau. Sức cản quá lớn. Mưa hắt vào mặt, bỏng rát. Từ phía trên mái nhà, bố dùng hai tay, đỡ lấy bao cát từ bác Châu. Nhẹ nhàng, cẩn thận đặt lên mái nhà. Tất cả mọi người đều đang chống bão. Người cầm gậy, người bê cát. Tuy rằng có vất vả nhưng trên môi vẫn không mất đi nụ cười lạc quan...

Nguyễn Thị Mai Hương, 15 tuổi
THPT Kim Sơn A, Tỉnh Ninh Bình

The sand bag weighed heavily on uncle Chau's shoulders soaked from the rain and his own sweat. Fighting against the blustery wind and the blistering rain, he pushed forward. From the roof, my dad reached out and took the sand bag from uncle Chau and put it carefully on the roof. Everybody in the village was preparing for the typhoon; some carried bamboos, some carried sand bags. It was hardwork but the smile remained on their faces...

Nguyễn Thị Mai Hương, 15
Kim Sơn A Upper Secondary School, Ninh Binh Province

Phạm Tiến Đạt, 12 tuổi
Lớp 7A3, Trường THCS Chu Văn An, Xã Tây Ninh, Tỉnh Tây Ninh

Trần Trọng Hiếu, 13 tuổi
Lớp 8A3, Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Hoài An, Bình Định

Chúng tôi đã tạo ra những sáng kiến chằng chống nhà, đắp đê ngăn lũ, thực hiện chính sách sống chung với lũ, không làm cho lũ ảnh hưởng đến đời sống và giảm nhẹ hậu quả của nó mang lại.

Trần Văn Hùng, 15 tuổi
Trường THPT Kim Sơn, Ninh Bình

People in my hometown came up with initiatives such as securing roofs and houses, building flood embankments, implementing 'living with flood' to minimise the flood impacts on our lives.

Tran Van Hung, 15
Kim Son A Upper Secondary School, Ninh Binh Province

Nguyên nhân của **BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU**
Why Climate Change Happens

Trái đất ta thật đẹp
Núi non hùng vĩ
Bầu trời trong xanh
Mặt biển mênh mông

Thiên nhiên trong lành
Cho ta khí thở
Cho ta nước uống
Và cho ta cả một trái đất xinh đẹp
Cớ sao chúng ta
Không bảo vệ thiên nhiên
Mà lại phá hoại nó
Thiên nhiên nổi giận

Thiên tai nổi lên
Cơn bão ác độc
Cuốn đi tất cả
Thật là xót xa
Thiên nhiên là vậy đó
Ta hại chúng
Chúng hại ta.

Our earth is beautiful
With imposing mountains,
Clear blue sky,
And immense oceans

Pure nature
Giving us clean air
Giving us fresh water
All in this beautiful earth
But why don't we protect the nature
Instead of destroying it
Nature becomes furious

Disasters appear
Destructive typhoons
Wash away everything
How agonizing!
That is nature
We harm it
It harms us.

Hoàng Thị Thủy, 15 tuổi
Lớp 10A15, Trường THPT Lạng Giang, Bắc Giang

Hành tinh này
Do vũ trụ tạo ra
Lúc đầu
Trong xanh tươi đẹp

Thế kỷ XIX
Hành tinh trong sạch
Không khí sạch sẽ
Mọi thứ tươi đẹp

Thế kỷ XX
Trở nên ô nhiễm
Không khí bụi bẩn
Rừng cây trút lá

Môi trường độc hại
Bắc cực băng tan
Nước biển dâng tràn
Hành tinh nóng bỏng

Nguyễn Thành Cao Phát, 11 tuổi
Trường THCS Trần Văn Ôn, Biên Hoà, Tỉnh Đồng Nai

Our planet
Created in the universe
At the beginning
Beautiful and green

19th century
Our planet remains clean
The air is dusty
Everything is beautiful

20th century
Our planet became polluted
The air is dusty
Leaves fall off forest trees

The environment is noxious
North Pole's ice melting
Sea level rising
The planet is boiling hot

Nguyen Thanh Cao Phat, 11
Tran Van On Lower Secondary School, Bien Hoa, Dong Nai Province

Trích đoạn thư gửi cho Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc Ban Ki Moon

*B*ác có biết rằng, ở nơi đây chúng cháu đang phải gánh chịu những hậu quả mà không phải do chúng cháu gây ra? Các nước công nghiệp trên thế giới đã bất chấp sự ảnh hưởng của các loại khí thải lên môi trường...

Phạm Công Thành,
THPT Lạng Giang số 7, Lạng Giang, Tỉnh Bắc Giang

Exerpt from the letter to UN Secretary General Ban Ki-Moon

... *D*o you know that we the children here are bearing the climate consequences we did not cause? Industrial countries despite the impacts release green house gas into the environment...

Pham Cong Thanh,
Lang Giang No.7 Upper Secondary School, Lang Giang, Bac Giang Province

Trần Thị Hồng Thu, 13 tuổi
Lớp 8A4, Trường THCS Thanh Đức, Gò Dầu, Tây Ninh

Dương Văn Bình, 12 tuổi
Lớp 7A, Trường Phổ thông Dân Tộc Nội Trú, Lục Ngạn, Bắc Giang

Mặc kệ loài người

Sau khi tuần du hạ giới trở về, Thượng đế cho mời tất cả các chủ vị thánh thần thuộc các tôn giáo khác tới họp và phán rằng: “Hiện tại trái đất đang bị con người làm hư hại vì họ chú trọng đồng tiền quá.”

Chúa Giêsu nói: “Các con chiên của ta rất chăm chỉ cầu nguyện, đọc kinh, xưng tội. Có những người rất nghèo khổ và tội nghiệp. Họ vẫn cần có sự may mắn, che chở và tha thứ mà ta ban cho họ.”

Đức Phật đồng ý: “Phải vậy đấy. Các Phật tử của ta cũng thế. Có nhiều mảnh đời nhỏ tuổi mà thiếu giấy bút, ăn mặc do gia cảnh, thậm chí không được đi học. Ngài nói chú trọng đồng tiền là sao?”

Thượng đế nói: “Minh chứng đây: vấn đề biến đổi khí hậu. Hiện tượng ấm lên toàn cầu gây ra băng tan ở 2 cực rồi sớm muộn sẽ gây ra sự diệt vong cho loài người thôi. Vậy mà tôi thấy ít người quan tâm, chú trọng vấn đề này quá. Ngay nghị định Kyoto đấy thôi, các nước chỉ ký tượng trưng chứ chưa có 1 hành động thiết thực nào để giảm thiểu khí thải gây hiệu ứng nhà kính. Chỉ toàn cho phát triển kinh tế vì chú trọng đồng tiền quá mà. Vấn đề này lớn quá, theo các ông, ta có nên can thiệp chăng?”

Sau 1 ngày bàn bạc và tranh cãi, cuối cùng, một nghị quyết được đưa ra: “Mặc kệ loài người!”

Nguyễn Nam Phương, 13 tuổi
Quận Ba Đình, Hà Nội

Leave the humans to deal with it

After a week trip around the world, God summoned his heavenly officials from all religions and said: “The earth is being destroyed by human being because they care too much about making money”

“My flock pray, read the bible and confess frequently. There are still poor people living in misery. They need our blessing, protection and pardon.” said Jesus

“I agree, same with my Buddhists. There are still youngsters who don’t have enough food to eat, clothes to wear because their family is too poor, they don’t have books and can’t go to school.” added Buddha. “What do you mean by saying they care too much about money-making? ”

“The evidence is here: the climate is changing. The warming globe is causing the ice to melt which will lead to an unavoidable damaged planet. But I can’t see many people paying much attention to it. Even the Kyoto protocol, they seemed to sign it symbolically but no real action has been taken to reduce the global emissions. All is about economic development thus isn’t it all about making money. This problem is too big, do you think we should intervene?”

After a full day of discussions and arguments, they came to a decision “Leave the humans to deal with it”

Nguyen Nam Phuong, 13
Ba Dinh District, Ha Noi

Kim Lộc, 13 tuổi
Lớp 8A5

Vũ Thị Hà Thủy, 16 tuổi
Lớp 11A1, Trường THPT Lạng Giang 1, Bắc Giang

Không ai khác là ngoài chúng ta đang biến mảnh đất chúng ta sống thành nước biển! Chúng ta nói hạnh phúc sẽ để cho đời sau, nhưng hạnh phúc gì nữa khi trong tay chúng ta không còn mảnh đất để ở. Thật là đáng xấu hổ cho những người làm hủy hoại môi trường sinh thái.

Nguyễn Thanh Triều, 15 tuổi
Trường Chuyên Thoại Ngọc Hầu, Tỉnh An Giang

No one other than ourselves are turning our land into sea water! We say we preserve happiness for future generations but where is happiness if we have no land to live. Those who destroy the environment should be ashamed.

Nguyễn Thanh Triều, 15 tuổi
Trường Chuyên Thoại Ngọc Hầu, Tỉnh An Giang

Con người đã vô tình tác động và đẩy cuộc sống của mình vào cảnh lầm than khốn khổ. Tôi muốn thốt lên rằng: “Cộng đồng ơi! Con người ơi! Có nghe khi hậu lên tiếng không? Hãy trả lại vẻ yên bình của ngày nào, hãy làm cho lá phổi khổng lồ sạch hơn”

Nguyễn Thị Thùy Trang, 10 tuổi
Trường Tiểu học Tràm Vàng 1, Gò Dầu, Tỉnh Tây Ninh

Nguyễn Thị Tú Anh, 10 tuổi
Lớp 5D, Trường Tiểu học Trần Phú, Bắc Giang

Humans have unintentionally dragged their own lives into misery. I want to shout: “Everybody! Can’t you hear the climate’s voice! Please restore the peacefulness and make the giant lung clean again”

Nguyen Thi Thuy Trang, 10
Tram Vang 1 Primary School, Go Dau, Tay Ninh Province

*D*ẫu biết xe đạp là phương tiện không gây ô nhiễm môi trường, rèn luyện thể lực, tiết kiệm tiền bạc... nhưng lợi ích của nó không tồn đọng trong suy nghĩ mỗi người, thay vào đó là những khuyết điểm được đưa ra như đạp mỏi chân, lâu... và kết quả là trên đường phố đầy rẫy ô tô, xe máy đủ kích cỡ...

Đỗ Thị Phương Hoa, 13 tuổi
Trường THCS Bình Đa, Biên Hòa, Tỉnh Đồng Nai

*A*lthough we know that the bicycle is an environmentally friendly means of transport, brings physical advantage and saves money, its benefits do not appeal enough in our thoughts but its inconveniences such as slow, our legs getting tired easily, do... so the result is the roads are full of motobikes and cars of all sizes. . .

Do Thi Phuong Hoa, 13
Binh Da Lower Secondary School, Bien Hoa, Dong Nai Province

Lê Hoàng Nhật Linh, 10 tuổi
Lớp 5A4, Trường Tiểu học Ngã Bảy 1, thị xã Ngã Bảy, Hậu Giang

Cùng **HÀNH ĐỘNG**
Let's Act!

Ý thức của con người sẽ quyết định màu xanh của trái đất!

Đinh Xuân Quang, 16 tuổi
Trường THPT Lạng Giang Số 1, Tỉnh Bắc Giang

People's consciousness decides the green of the earth!

Đinh Xuan Quang, 16
Lang Giang No 1 Upper Secondary School, Bac Giang Province

Nguyễn Trọng Nghĩa, 12 tuổi
Lớp 7A1, Trường THCS Hiệp Bình, Tân Đức, Đầm Giỏi, Cà Mau

... *Diễn hình nước chúng ta xảy ra rất nhiều thiên tai, chúng ta hãy đề xuất ý kiến, giải pháp giúp người dân, cộng đồng đang chịu nạn.*

Phan Tấn Hưng, 15 tuổi
Trường THPT Số 2, Bảo Yên, Tỉnh Lào Cai

... *Our country has so many natural disasters, we should come up with initiatives and solutions to help disaster affected communities.*

Phan Tan Hung, 15
No 2 Upper Secondary School, Bao Yen, Lao Cai Province

Huỳnh Bảo Ngọc, 9 tuổi
Lớp 4A, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Muốn khắc phục được điều này không chỉ qui trách nhiệm cho các nước công nghiệp mà tất cả các nước tất cả mọi cá nhân đều phải có ý thức bảo vệ môi trường thì môi trường mới trong lành và thân thiện với chúng ta.

Huỳnh Thị Trúc và Trần Thanh Nghiê, Khoa Sư Phạm, Trường Đại Học Cần Thơ

Lê Thanh Trúc, 7 tuổi
Lớp 2H, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Trịnh Kim Tâm Hào, 9 tuổi
Lớp 4I, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

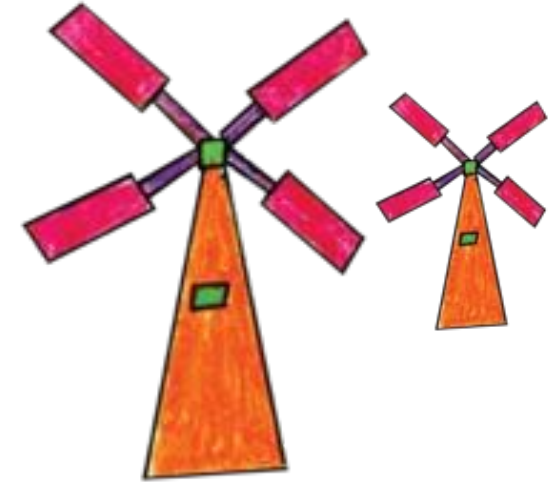
To overcome this [climate change] problem, not only industrialised countries but also all other countries and individuals are responsible to preserve a clean and friendly environment for all.

Huỳnh Thị Trúc and Trần Thanh Nghiê, Pedagogy Department, Can Tho University

Chúng ta không thể trong chốc lát có thể hạn chế được những hậu quả của biến đổi khí hậu mà phải có kế hoạch thực hiện và có sự phối hợp của tất cả mọi người. Chúng ta hãy phát triển mô hình sản xuất sạch trong mọi công việc nghề nghiệp dù lớn hay nhỏ.

Đinh Thị Dư, 17 tuổi
THPT Kim Sơn A, Kim Sơn, Tỉnh Ninh Bình

Hoàng Thúy Ly, 11 tuổi
Lớp 6A1, Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Hoài Ân, Bình Định

We can't immediately reduce the impacts of climate change so we need good planning and coordination of all. We should apply clean development mechanism in all production whether big or small.

Đinh Thị Dư, 17
Kim Sơn A Upper Secondary School, Kim Sơn, Ninh Binh Province

Trần Hữu Tường, 7 tuổi
Lớp 2E, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Huỳnh Bảo Toàn, 8 tuổi
Lớp 3I, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Bùi Quốc Thắng, 10 tuổi
Lớp 5C, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

*B*ạn hãy tự hỏi làm gì để giảm lượng khí thải. Thật đơn giản là bạn nhận ra rằng hãy đi bộ hay đi xe đạp thay vì dùng xe mô tô, xe gắn máy, ô tô... Hãy đến với những hoạt động tuy nhỏ nhưng gắn kết bạn, mọi người và môi trường để bạn và mọi người có thể hiểu được tác hại của biến đổi khí hậu.

Nguyễn Thị Ngọc Châm, 16 tuổi
THPT Ngô Sỹ Liên, Tỉnh Bắc Giang

*A*sk yourself what you can do to reduce emissions. The simple way is to come to the realisation that walking or cycling instead of riding a motorbike or driving a car is best. Do small activities that connect you with others and the environment to raise awareness about climate change.

Nguyen Thi Ngoc Cham, 16
Ngo Sy Lien Upper Secondary School, Bac Giang Province

Nên đưa vấn đề biến đổi khí hậu vào trường học, trở thành một môn học chính. Vì học sinh, sinh viên là lực lượng cốt yếu của vấn đề liên kết chống lại biến đổi khí hậu... cần dạy và kết hợp quan sát thực tế để học sinh thấy rõ những tác hại của biến đổi khí hậu, từ đó nhận thức sẽ được nâng cao. Và khi đó chính học sinh, sinh viên sẽ là những người tuyên truyền, giải thích giúp nâng cao ý thức của mọi người xung quanh.

Nguyễn Hoàng Phương Nghi, 14 tuổi
Trường THCS Thị Trấn, Gò Dầu, Tỉnh Tây Ninh

Climate change should become the main subject of the school curriculum because young people are the major force of the climate change network. . . the subject should be delivered combining teaching in class and observation so they can see the real climate change impacts, helping them to increase awareness. Consequently, students will become change agents for communities to also raise their awareness.

Nguyen Hoang Phuong Nghi, 14
Thi Tran Lower Secondary School, Go Dau, Tay Ninh Province

Trần Lê Thiên Trúc, 8 tuổi
Lớp 3D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Trịnh Kim Tâm Hào, 9 tuổi
Lớp 4I, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Trần Phạm Nhật Phương, 8 tuổi
Lớp 3H, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Lý Kim Phụng, 7 tuổi
Lớp 2D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Trích đoạn thư gửi cho Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc Ban Ki Moon

Cháu chỉ mong bác và các thành viên trong Liên Hợp Quốc sẽ tìm ra những biện pháp thiết thực để giải quyết hiện tượng này.

Phạm Công Thành,
THPT Lạng Giang số 7, Lạng Giang, Tỉnh Bắc Giang

Hồ Thanh Liên, 7 tuổi
Lớp 2D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Lao Thị Như Ý, 8 tuổi
Lớp 3D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Nguyễn Đức Anh, 7 tuổi
Lớp 2B, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Exerpt from the letter to UN Secretary General Ban Ki-Moon

I hope you and other UN members will find practical measures to solve the [climate change] problem.

Pham Cong Thanh,
Lang Giang No. 7 Upper Secondary School, Lang Giang, Bac Giang Province

Em mong Việt Nam và các nước trên thế giới giảm lượng khí thải, khuyến khích trồng cây xanh để mang lại bầu không khí trong lành cho thiếu nhi trên thế giới.

Phan Hưng, 10 tuổi
THCS Lê Văn Tám, Long Mỹ, Tỉnh Hậu Giang

I wish Vietnam and other countries in the world reduce emissions, encourage tree planting to bring fresher air for children all over the world.

Phan Hưng, 10
Le Van Tam Primary School, Long My, Hau Giang Province

Nguyễn Thanh Thuận, 12 tuổi
Lớp 7A1, Trường THCS Chu Văn An, ấp Hiệp Hòa, xã Hiệp Tân, Hòa Thành, Tây Ninh

Ước gì em có phép lạ và đủ lớn để có sức thuyết phục mọi người, để em khuyên mọi người hãy trả lại những gì mà thiên nhiên ban cho, như kêu gọi mọi người trồng cây gây rừng...

Danh Thanh Long, 10 tuổi
Trường tiểu học Xà Phiên 2, Long Mỹ, Tỉnh Hậu Giang

I wish I could do magic and be big enough to persuade people to return what nature has given us, asking them to plant more trees...

Danh Thanh Long, 10
Xa Phien 2 Primary School, Long My, Hau Giang Province

Nguyễn Thị Mến, 13 tuổi
Lớp 8A1, Trường THCS Tăng Bạt Hổ, Hoài Ân, Bình Định

Sau này tôi có thể khám phá vũ trụ để lên mặt trăng tìm xem có thể đưa người dân ở quê hương tôi lên đó để sinh sống được hay không và tránh thiên tai thất thường xảy đến trong cuộc sống của con người và đời sống sản xuất của người dân ở quê hương của tôi.

Trương Diệu Linh, 10 tuổi
Trường THCS Lý Thường Kiệt, Thị xã Vị Thanh, Tỉnh Hậu Giang

I wish I could explore the universe to see if I could take people in my village to live on the moon to avoid unpredictable disasters happening to their lives and livelihoods.

Trương Diệu Linh, 10
Ly Thuong Kiet Lower Secondary School, Vi Thanh, Hau Giang Province

Mai Thị Mỹ Lương, 10 tuổi
Lớp 5C, Trường Tiểu học Thanh Phú, Đồng Nai

Vũ Phương Mai, 15 tuổi
Lớp 10T2, Trường THPT chuyên Thoại Ngọc Hầu, 5B Tôn Đức Thắng, Mỹ Đình, LX, An Giang

Em tha thiết yêu cầu những người có quyền bằng mọi biện pháp ngăn chặn hay xử phạt thích đáng, hoặc có biện pháp làm hạn chế tình trạng ô nhiễm bầu không khí, để cho chúng em sống và học tập trong môi trường trong lành.

Nguyễn Võ Kim Nga, 9 tuổi
Trường tiểu học Hiệp Lợi, Ngã Bảy, Tỉnh Hậu Giang

Trần Lập Trường, 6 tuổi
Lớp 1A, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Thái Thị Thu Quyên, 10 tuổi
Lớp 5E, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Nguyễn Khánh Duy, 6 tuổi
Lớp 11, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

I hope that policy makers with their power to prevent and punish, will find effective solutions to reduce pollution so we children can live and study in a clean environment.

Nguyễn Võ Kim Nga, 9
Hiệp Lợi Primary School, Ngã Bảy, Hậu Giang Province

*M*ong hội nghị thành công và nhanh chóng thực hiện các chính sách giảm phát khí thải toàn cầu để trao lại cho trẻ em một tương lai tươi sáng và tràn đầy niềm tin, tự hào về món quà của cha ông.

Lê Thị Bích Uyên - TP Hồ Chí Minh

*B*est wishes for a successful conference so the implementation of emission reduction policies can soon be in place to give children a bright future, full of potential and proud about the priceless present given by their previous generations.

Le Thi Bich Uyen - Ho Chi Minh City

Lê Nguyễn Tấn Đạt, 10 tuổi
Lớp 5A, Trường Tiểu học Thạnh Phú, Đồng Nai

Huỳnh Lý Khánh Hưng, 6 tuổi
Lớp 1C, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

1: Tiết kiệm năng lượng tại nhà

Sử dụng ít năng lượng không chỉ đơn thuần là bảo vệ trái đất mà còn giúp giảm các chi phí sinh hoạt (giảm tiền chi trả cho các hóa đơn tiền điện). Chỉ bật công tắc đèn, quạt... khi thấy thật sự cần thiết. Các vật dụng trong nhà như máy giặt, tủ lạnh, đèn... nên dùng loại tiết kiệm điện.

Nguyễn Phi Phụng, 6 tuổi
Lớp 1B, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

3: Giảm rác thải

Mỗi năm trung bình mỗi người sẽ thải bỏ một lượng rác thải tương đối lớn. Cách đơn giản nhất để giải quyết vấn đề này là giảm mua và giảm thải những bao bì không cần thiết, phân loại rác để có cách xử lý thích hợp đồng thời tái chế các loại rác như giấy... cũng rất có lợi rất nhiều khác thành nguyên liệu tái chế "giúp tiết kiệm năng lượng. Bịch nylon là loại rác khó và lâu phân hủy vì vậy, các bà mẹ đi chợ nên sử dụng làn nhựa hoặc túi vải thì sẽ tiết kiệm việc thải ra môi trường ít nhất là 14 cái bịch nylon/1 tuần. Để rác đúng nơi quy định.

Nguyễn Thị Ánh Ngọc, 6 tuổi
Lớp 1E, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

4: Qui trọng và bảo vệ nguồn nước sạch.

Đối với cuộc sống của con người, nước có một vai trò hết sức quan trọng. Là học sinh, cần tuyên truyền cho mọi người biết tầm quan trọng của nước trong sinh hoạt, đời sống... vận động mọi người giữ gìn trong sạch nguồn nước, tránh xả rác bừa bãi nơi sông, suối. Sử dụng nước sạch sao cho hợp lý và cần thiết, nếu ta lãng phí, đến một ngày nào đó chúng ta sẽ hết nước thì sao?

Điền: Ngày 22/10/2009,
Là Quốc Tuấn,
Độc sinh lớp 3/4
Trường Tiểu Học Tân Tân An.

2: Tiết kiệm năng lượng trên đường.

Mọi người nên đi bộ xe đạp cho những đoạn đường có thể vì không chỉ tiết kiệm được chi phí giảm khí thải mà còn tốt cho sức khỏe Sử dụng chung xe hay phương tiện giao thông công cộng thay ra ít khí thải hơn so với việc mỗi người sử dụng một xe. Đi xe đạp, xe máy điện, bảo dưỡng xe tốt cũng góp phần vào việc giảm lượng khí thải. Lựa xe được bơm căng thích hợp sẽ tiêu tốn ít nhiên liệu hơn và đo đó lượng khí thải cũng ít đi.

Nguyễn Khánh Ngọc, 12 tuổi
Lớp 7G, Trường THCS Trần Hưng Đạo, Biên Hòa, Đồng Nai

1. Save energy at home

Use less energy does not only save the planet but also reduces daily expenses (electricity bills). Only turn on lights and fans when necessary and do use energy saving home appliances.

Lê Hoàng Mai, 6 tuổi
Lớp 1H, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

3. Reduce rubbish

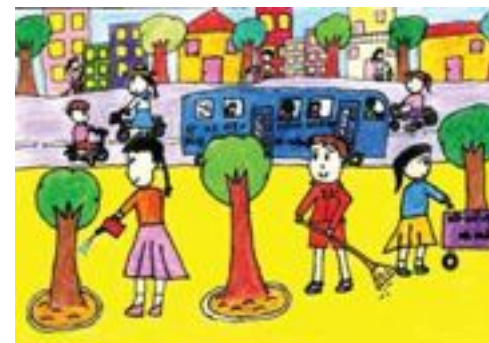
Each person releases a lot of rubbish each year. The simplest solution to this is to limit buying and using unnecessary packaging, rubbish sorting, recycling. . . Reusable plastic baskets or cloth bags should be used instead of plastic bags which take long time to dissolve; dispose rubbish in the right place. . .

Huỳnh Vĩ Hào, 6 tuổi
Lớp 1D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

4. Value and save fresh water resources

Water is very precious and important in human life. Each pupil should talk to people in their commune about the important of water, keep the water resource unpolluted. Use water wisely, if we waste water one day we will face water shortage.

Huỳnh Bảo Ngọc, 9 tuổi
Lớp 4A, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Biên Hòa 22/10/2009
Lê Quốc Tuấn
Học sinh lớp 3/4
Trường Tiểu học Trần Văn Ôn

Trần Tú Ngọc, 7 tuổi
Lớp 2D, Trường Tiểu học "A" Tân Châu

Oxfam

Oxfam Great Britain

22 Le Dai Hanh, Hanoi, Vietnam

Tel: (84)-4 3945 4362 Fax: (84)-4 3945 4365

Web: www.oxfam.org.uk

**tck
tck
tck**

time for climate action

7 dec 09, copenhagen